

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

О. Є. Самогальська, І. М. Марків, В. Ф. Тюріна, І. В. Мерецька, Н. В. Лобанець

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) визначила основний напрямок розвитку охорони здоров'я як «Фокус на пацієнта», особлива роль в цій стратегії надається провізорам. Адаптація докорінно змінилася роль провізора в ланцюжку лікар-пацієнт-провізор з розвитком і впровадженням у повсякденне життя концепції самолікування. Провізор повинен кваліфіковано надавати допомогу відвідувачу аптеки, гарантувати її безпечність та ефективність. У зв'язку з цим істотно змінюються підходи до навчання студентів, виникає потреба у поглибленому вивченні медико-біологічних дисциплін та формуванні клінічного мислення у майбутніх провізорів.

Основна мета викладання фармакоterapiї і клінічної фармації на додипломному етапі підготовки провізора – засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, спрямованих на кваліфіковане здійснення фармацевтичної опіки пацієнтів. Тому особлива увага під час проведення лекцій і практичних занять надається засвоєнню тих симптомів і синдромів, при яких дозволене самолікування. При цьому робиться акцент на виявленні «загрозливих симптомів», коли обов'язковим є звернення пацієнта до лікаря. Важливим аспектом навчання є оволодіння студентами навичками спілкування із пацієнтами, результатом якого має бути визначення основних симптомів і синдромів за-

хворювання. При цьому наголошується на необхідності виділяти ті симптоми, які можна лікувати за допомогою безрецептурних лікарських препаратів у відповідності із концепцією самолікування. Студент – майбутній провізор повинен вміти скласти план лікування хворого, проаналізувати листок лікарських призначень, зробити висновок про ефективність та безпеку застосування лікарських засобів, оцінити характер можливої взаємодії лікарських засобів, визначити критерії динамічного контролю ефективності та безпечності фармакоterapiї.

При викладанні клінічних дисциплін необхідно підкреслити і важливу роль провізора в пропаганді здорового способу життя, наданні інформації для населення з питань зміцнення здоров'я та профілактики захворювань, відмови від тютюнопаління, зловживання алкоголем тощо.

Важливим етапом навчання студентів є засвоєння ними основних положень Протоколів провізора, розроблених провідними науковцями України, саме цим документом чітко регламентуються дії практикуючого провізора при здійсненні фармацевтичної опіки.

Таким чином, додипломна підготовка провізора в сьогоденних умовах потребує опанування студентами навичок клінічного мислення з метою кваліфікованого здійснення фармацевтичної опіки.

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

С. Н. Саржевський, Л. Е. Саржевська

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Згідно кредитно-модульної системи розподіл годин на кожен дисципліну передбачає збільшення самостійної роботи для засвоєння матеріалу та впровадження його в практику [1]. Зменшення аудиторного часу вимагає приділяти увагу до самостійної роботи як до суттєвої частини навчального процесу. Однак вона повинна бути вдало організована та поєднана з іншими ланками теоретичних та практичних знань медицини [2].

Метою цієї роботи є узагальнення власного досвіду щодо організації самостійної роботи в навчальній діяльності студента медичного університету для підвищення її якості.

Основна частина. Зміст самостійної роботи з кожної дисципліни визначається робочою навчальною програмою та методичними матеріалами. Вона включає аудиторну роботу, що проводиться під час практичних та семінарських занять під керівництвом викладача, та позааудиторну роботу. Кожен її різновид має особливості, що передбачають вимоги як до студента, так і до викладача. Так аудиторна самостійна робота буде ефективною тільки при достатній теоретичній базі та щоденній підготовці до занять. На клінічних кафедрах вона реалізується проведенням обстежень з оцінкою результатів, курації хворих з подальшим написанням історії хвороби, освоєнням практичних навичок в маніпуляційній, операційній. Але з кожним роком засвоєння навичок та вмій у ліжка хворого є важ-

ким завданням з морально-етичних та юридичних застав. Все більш актуальними стають впровадження сучасних інноваційних технологій з використанням комп'ютерної техніки, елементів дистанційної освіти, навчання на тренажерах. Серед вимог до викладача головним є забезпечення методичною інформацією, що включає підручники, посібники, методичні розробки до кожного практичного заняття. Тематика може демонструватися на паперовому або електронному носіях, з урахуванням можливостей Інтернету. Викладач формулює напрям роботи з літературою, додаткове ознайомлення з нею можливо включати навіть на практичних заняттях з фіксованим на це часом та формою звітності. Методичні матеріали містять актуальність та мету вивчення теми, короткий зміст, питання для самоконтролю знань, тести та ситуаційні завдання, перелік рекомендованої сучасної наукової літератури. Аудиторна самостійна робота повинна завершуватися різними видами контролю. Можлива самостійна взаємоперевірка виконаних завдань. Вона має за мету придбання таких навичок, як спостереження, аналіз відповідей студентів з групи, звірення своїх висновків з еталонами. Різновидом контролю можливо рішення проблемних та ситуаційних завдань, вони повинні мати чітке формулювання з виділеними питаннями та відповідями, що треба знайти та обґрунтувати. Кожен студент повинен бути ознайомлений з критеріями оцінки імовірного рішення цих тестів.

Позааудиторна самостійна робота передбачає пересудим вивчення тем, що зовсім не розглядаються на практичних заняттях, але присутні в робочих програмах та в тестах на модульному контролі. Вона виконується за завданням викладача, але без його участі, приділяючи увагу до рівня підготовки студента. Важливими є консультації, де попереджаються можливі типові помилки при виконанні різного рівня контролю. Далі розвиток цієї ділянки роботи можливий на чергуваннях у клініках, конференціях, наукових студентських гуртках.

Висновки: Самостійна робота дає можливість студенту набути навичок самоорганізації, самоконтролю, самоврядування та стати активним самостійним

суб'єктом навчального процесу. Але для ефективного її впровадження необхідний системний підхід, взаємодія майбутнього лікаря та викладача, послідовність виконання.

Література

1. Кремень В. Г. Вища освіта України і Болонський процес: навчальний посібник / В. Г. Кремень, М.Ф. Степко, Я.Я. Болобаш та ін. – Тернопіль: ВЕЖА, 2004. – 384 с.

2. Трегубова Е.С. Самостоятельная работа студентов медицинского вуза: современные подходы к организации и контролю: учебное пособие / Е.С.Трегубова, О.Б. Даутова, Н.А. Петрова. – СПб: СПбГМА, 2008. – 80 с.

ПРО ФОРМУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО РОЗКЛАДУ ЗАСОБАМИ GOOGLE APPS FOR EDUCATION

А. В. Семенець, Н. О. Кравець, Д. В. Вакулєнко, А. С. Сверстюк, Н. Я. Климук, О. М. Кучвара
ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

Вступ. Підвищення якості вищої освіти є пріоритетним завданням для України. [1, 2]. Одним з методів вирішення проблеми якості, є запровадження концепції відкритої освіти, що передбачає інтенсивну самостійну роботу студентів, в зручному оточенні, за індивідуальним розкладом, використовуючи інформаційні засоби навчання і комунікації з викладачем та між собою. Серед засобів реалізації відкритого освітнього середовища є застосування хмарних технологій. Наприклад, компанії Microsoft та Google пропонують університетам безкоштовне використання в навчальному процесі їх хмарних сервісів Microsoft Office 365 та Google Apps For Education [3]

Основна частина. Впровадження хмарного сервісу Google Apps For Education в ТДМУ розпочалося у 2013 р, в рамках проекту з реорганізації інформаційної інфраструктури ВНЗ [3, 4]. Успішно реалізовано перший етап, що передбачав впровадження хмарної корпоративної електронної пошти та застосування можливостей таких сервісів як Google Drive та Google Docs для оптимізації роботи з документами в електронному вигляді. Здійснено інтеграцію Google Apps For Education та інформаційних сервісів і систем, що використовуються в ТДМУ [5].

Наступним етапом впровадження сервісів Google Apps в ТДМУ стало створення, протягом 2015 року, сайтів кафедр та відділів засобами сервісу Google Sites. Серед іншого, на сайті в обов'язковому порядку публікується зведений розклад занять, що проводяться на кафедрі. **Метою роботи** є презентація досвіду співробітників кафедри медичної інформатики ТДМУ підходу щодо реалізації електронного розкладу базовими засобами Google Apps.

Типово, зведений розклад занять, має вигляд гіперпосилання на файл документу Excel, який розміщений на Google-диску. Методика підвищення інформативності та ефективності використання вказаного документу включає наступні кроки:

1. Перетворити документ у формат Google Sheet, що дозволить здійснювати його редагування в режимі онлайн, та встановити необхідний рівень безпеки документу, зокрема: загальний доступ для читання по гіперпосиланню та можливість додавання пропозицій (коментування) персоналом кафедри.

2. Вбудувати документ Google Sheet у відповідну сторінку сайту кафедри у сервісі Google Sites (рис. 1). В результаті отримуємо зручне для користувача, та професійне представлення розкладу на сторінці сайту кафедри.

Рис. 1. Сторінка сайту Google Sites з вбудованим документом Google Sheet